

ผลงานประกอบการพิจารณาประเมินบุคคล
เพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งประเภทวิชาชีพเฉพาะ

ตำแหน่งพยาบาลวิชาชีพ 7 วช. (ด้านการพยาบาล)

เรื่องที่เสนอให้ประเมิน

- ผลงานที่เป็นผลการดำเนินงานที่ผ่านมา
เรื่อง การพยาบาลผู้ป่วยบาดเจ็บบริเวณช่องท้องจากการถูกแทง
- ข้อเสนอ แนวคิด วิธีการเพื่อพัฒนางานหรือปรับปรุงงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น
เรื่อง คู่มือการพยาบาลผู้ป่วยที่ได้รับบาดเจ็บบริเวณช่องท้อง

เสนอโดย

นางสาวมลทิwa กลิ่นฟุ้ง

ตำแหน่งพยาบาลวิชาชีพ 6 ว (ด้านการพยาบาล)

(ตำแหน่งเลขที่ รพก. 362)

ฝ่ายการพยาบาล โรงพยาบาลกลาง

สำนักการแพทย์

ผลงานที่เป็นผลการดำเนินงานที่ผ่านมา

1. ชื่อผลงาน การพยาบาลผู้ป่วยบาดเจ็บบริเวณช่องท้องจากการถูกแทง
2. ระยะเวลาที่ดำเนินการ 20 วัน (ตั้งแต่วันที่ 8 มิถุนายน พ.ศ. 2551 ถึงวันที่ 27 มิถุนายน พ.ศ. 2551)
3. ความรู้ทางวิชาการหรือแนวคิดที่ใช้ในการดำเนินการ
  1. ความรู้ทางวิชาการเกี่ยวกับ Anatomy และ พยาธิสรีรวิทยาของช่องท้องและลำไส้
  2. ความรู้ทางวิชาการเกี่ยวกับการบาดเจ็บ จากการถูกแทงเข้าช่องท้องบริเวณเนื้อเยื่อที่ยึดติดลำไส้เล็กกับผนังท้อง หลอดไต และการรักษาโดยการผ่าตัด
  3. ความรู้ทางวิชาการเกี่ยวกับการพยาบาลผู้ป่วย ที่ได้รับบาดเจ็บทางช่องท้องบริเวณเนื้อเยื่อที่ยึดติดกับลำไส้เล็กกับผนังท้อง หลอดไต และการรักษาโดยการผ่าตัด
  4. ความรู้เกี่ยวกับกระบวนการพยาบาล (อ้างอิงจากจันทร์เพ็ญ สันตวาจา, 2552)
  5. แนวคิดเกี่ยวกับข้อวินิจฉัยการพยาบาลตามรูปแบบของ NANDA (อ้างอิงจาก วิจิตรา กุสุมภ์และอรุณี เสงยศมา, 2551)
  6. ความรู้ทางวิชาการเกี่ยวกับยา และเภสัชวิทยา(อ้างอิงจาก เฉลิมศรี สุวรรณเจดีย์และ จุฬารัตน์ สมรูป, 2550)

4. สรุปสาระสำคัญของเรื่องและขั้นตอนการดำเนินการ

การบาดเจ็บจากการถูกแทงบริเวณช่องท้อง ทำให้เกิดการบาดเจ็บทะลุเข้าสู่ร่างกาย ดังกรณีศึกษารายนี้ พบว่าผู้ป่วยชายไทย อายุ 15 ปี ถูกแทงบริเวณหน้าท้องส่วนล่าง ด้านขวา เกิดการฉีกขาดของเนื้อเยื่อที่ยึดติดลำไส้เล็ก กับผนังท้อง และหลอดไตด้านขวา ฉีกขาด จากการถ่ายภาพรังสี ช่องท้อง พบว่า มีการขยายตัวของลำไส้เล็ก เป็นช่วง ๆ และพบว่ามีระดับของเหลว และลม ช้างที่บริเวณซดของลำไส้ ได้รับการผ่าตัด เปิดหน้าท้องเพื่อห้ามเลือด บริเวณเนื้อเยื่อที่ยึดติดกับผนังท้อง และซ่อมแซมหลอดไตด้านขวา หลังผ่าตัด ผู้ป่วยมีภาวะแทรกซ้อน คือลำไส้เล็กอุดตัน ได้รับการผ่าตัด เปิดหน้าท้องอีกครั้ง เพื่อเจาะล้างเลือดออก การรักษา ให้สารน้ำทางหลอดเลือดดำดังนี้ 5 % D/NSS /2 1,000 มิลลิลิตร อัตราการหยด 100 มิลลิลิตรต่อชั่วโมง ให้ 5 % acetar 1,000 มิลลิลิตร อัตราการหยด 120 มิลลิลิตรต่อชั่วโมง ให้ Glucolyte-2 600 มิลลิลิตร ผสม Aminoleban 500 มิลลิลิตร อัตราการหยด 80 มิลลิลิตรต่อชั่วโมง ให้เลือดชนิด PRC ทั้งหมด 2 ยูนิต ชนิด FFP 3 ยูนิต และได้รับยาปฏิชีวนะดังนี้ Gentamicin 240 มิลลิกรัม ฉีดเข้าทางหลอดเลือดดำ วันละครั้ง Metronidazole ขนาด 500 มิลลิกรัม ฉีดเข้าทางหลอดเลือดดำทุก 8 ชั่วโมง Cloxacillin ขนาด 1 กรัม ฉีดเข้าทางหลอดเลือดดำทุก 6 ชั่วโมง Ceftriaxone ขนาด 1 กรัม ฉีดเข้าทางหลอดเลือดดำทุก 8 ชั่วโมง หลังได้รับขานี้จนครบตามแผนการรักษาของแพทย์ จึงเปลี่ยนเป็นยารับประทาน Dicloxacillin ขนาด 500 มิลลิกรัม รับประทานครั้งละ 2 เม็ด ก่อนอาหารเช้า กลางวัน เย็น ก่อนนอนให้ยา Paracetamol ขนาด 500 มิลลิกรัม รับประทานครั้งละ 1 เม็ด เวลาปวดทุก 6 ชั่วโมง

ข้อวินิจฉัยทางการพยาบาลในกรณีศึกษารายนี้ โดยใช้กระบวนการพยาบาลมีดังต่อไปนี้

ข้อวินิจฉัยการพยาบาลที่ 1. ผู้ป่วยมีภาวะกำซาบเนื้อเยื่อไม่มีประสิทธิภาพ (ineffective tissue perfusion) จากการถูกแทงบริเวณช่องท้องมีการฉีกขาดของเนื้อเยื่อที่ยึดติดลำไส้เล็ก กับผนังท้อง (mesentery) และหลอดเลือดดำ ทำให้เสียเลือดมาก (bleeding) ข้อมูลสนับสนุน ผู้ป่วยหลังทำผ่าตัดบริเวณหน้าท้อง มีเลือดซึมเปื้อนผ้าปิดแผล ปัสสาวะสีแดงจาง และผู้ป่วยมีท่าทางอ่อนเพลีย จุดประสงค์การพยาบาล เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดภาวะช็อคจากการสูญเสียเลือด กิจกรรมการพยาบาล ตรวจและบันทึกสัญญาณชีพ ประเมินการเสียเลือด บันทึกและดวงสารน้ำเข้าออกร่างกายทุก 4 ชั่วโมง ดูแลให้สารน้ำและส่วนประกอบของเลือดตามแผนการรักษา การประเมินผล แผลผ่าตัดไม่มีเลือดซึมเปื้อนผ้าปิดแผล ปัสสาวะออกมากกว่า 25 มิลลิลิตรต่อชั่วโมง สีเหลืองใส สัญญาณชีพปกติ ปัญหานี้ได้รับการแก้ไข ปัญหาทั้งหมด ไปในการเยี่ยมครั้งที่ 3 วันที่ 10 มิถุนายน พ.ศ. 2551

ข้อวินิจฉัยการพยาบาลที่ 2. ผู้ป่วยมีรูปแบบการหายใจไม่มีประสิทธิภาพเนื่องจากปวดแผล จากการบาดเจ็บบริเวณช่องท้องและมีแผลผ่าตัดบริเวณช่องท้อง ข้อมูลสนับสนุน ผู้ป่วยท้อหลอดลมเคลื่อนไหวหลอดจึงให้ออกซิเจน ชนิด canular อัตราการไหลของออกซิเจน 5 ลิตรต่อนาที ผู้ป่วยมีอาการปวดแผลผ่าตัด จุดประสงค์การพยาบาล เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการหายใจให้มากขึ้น กิจกรรมการพยาบาล ดูแลทางเดินหายใจให้โล่ง ดูแลเสมหะ เมื่อมีเสมหะ สอนวิธีการไออย่างมีประสิทธิภาพ การประเมินผล ไม่มีการอุดตันใน ทางเดินหายใจ เสียงหายใจปกติ ปัญหานี้ได้รับการแก้ไข และหมดไปในการเยี่ยมครั้งที่ 3 วันที่ 10 มิถุนายน พ.ศ. 2551

ข้อวินิจฉัยการพยาบาลที่ 3. ผู้ป่วยมีภาวะไม่สมดุลของสารน้ำและอิเล็กโทรไลต์ในร่างกาย เนื่องจากการเสียเลือดและน้ำจากการบาดเจ็บและมีแผลผ่าตัดบริเวณช่องท้อง ข้อมูลสนับสนุนผู้ป่วยงดน้ำ และอาหารทางปาก จุดประสงค์การพยาบาล มีภาวะสมดุลของสารน้ำและ อิเล็กโทรไลต์ในร่างกาย กิจกรรมการพยาบาล ดูแลให้ผู้ป่วยได้รับสารน้ำทางหลอดเลือดดำ ตามแผนการรักษา ของแพทย์ สังเกตอาการเปลี่ยนแปลงต่างๆ การประเมินผล สัญญาณชีพปกติ ผลการตรวจอิเล็กโทรไลต์ปกติ ปัญหานี้ได้รับการแก้ไขและหมดไปในการเยี่ยมครั้งที่ 2 วันที่ 9 มิถุนายน พ.ศ. 2551 พบปัญหาใหม่อีกครั้ง ในการเยี่ยมครั้งที่ 6 วันที่ 18 มิถุนายน พ.ศ. 2551 และได้รับการแก้ไขหมดไป ในการเยี่ยมครั้งที่ 8 วันที่ 22 มิถุนายน พ.ศ. 2551

ข้อวินิจฉัยการพยาบาลที่ 4. ผู้ป่วยปวดแผล จากการได้รับบาดเจ็บช่องท้องและจากการผ่าตัด ข้อมูลสนับสนุน มีแผลผ่าตัดบริเวณหน้าท้อง มีหน้านิ้วคิ้วขมวด จุดประสงค์การพยาบาล เพื่อให้ผู้ป่วยมีความสุขสบายขึ้น อาการปวดแผลลดลงและพักผ่อนได้มากขึ้น กิจกรรมการพยาบาล ประเมินอาการปวด โดยการสังเกตจากสีหน้าและซักถามผู้ป่วย ดูแลให้ผู้ป่วยได้รับยา Morphine 7.5 มิลลิกรัม ฉีดเข้าทางกล้ามเนื้อ ตามแผนการรักษาของแพทย์ การประเมินผล ผู้ป่วยหลังได้รับยา กลับได้ pain score ลดลง สีหน้า สดชื่นขึ้น ปัญหานี้ได้รับการแก้ไขและหมดไปในการเยี่ยม ครั้งที่ 3 วันที่ 10 มิถุนายน

พ.ศ. 2551 พบปัญหาใหม่อีกครั้ง หลังผ่าตัดครั้งที่ 2 ในการเย็บครั้งที่ 8 วันที่ 22 มิถุนายน พ.ศ. 2551 และได้รับการแก้ไขหมดไปในการเย็บครั้งที่ 9 วันที่ 25 มิถุนายน พ.ศ. 2551

ข้อวินิจฉัยการพยาบาลที่ 5. ผู้ป่วยเสี่ยงต่อภาวะติดเชื้อเนื่องจากการบาดเจ็บจากการถูกแทงของเนื้อเยื่อช่องท้อง มีการฉีกขาดของเนื้อเยื่อที่ยึดลำไส้เล็กติดกับผนังหน้าท้อง (mesentery) และหลอดไตขวา ข้อมูลสนับสนุน มีแผลบริเวณหน้าท้องส่วนล่างด้านขวา ที่เกิดจากการถูกแทง มีท่อระบายอยู่ข้างซ้ายของแผลมีสิ่งขับหลังสีแดงจากซึ่มเล็กน้อย จุดประสงค์การพยาบาล มีภาวะติดเชื้อของแผลลดลง กิจกรรม การพยาบาล ดูแลทำความสะอาดแผล โดยใช้เทคนิคสะอาดปราศจากเชื้อ ดูแลให้ยาปฏิชีวนะ ตามแผนการรักษาของแพทย์ จัดทำนอนให้ผู้ป่วยนอนตะแคง และกระตุ้นให้ผู้ป่วยพลิกตัวไปมา เพื่อส่งเสริมให้สารขับหลังได้ดี การประเมินผล ไม่มีอาการอักเสบ ติดเชื้อ ปัญหาได้รับการแก้ไข และหมดไปในการเย็บ ครั้งที่ 5 วันที่ 15 มิถุนายน พ.ศ. 2551

ข้อวินิจฉัยการพยาบาลที่ 6. ผู้ป่วยและญาติมีความวิตกกังวล (Anxiety) เนื่องจากการเจ็บป่วยอย่างกะทันหัน จากการถูกแทง ข้อมูลสนับสนุน ผู้ป่วยและญาติมีสีหน้าท่าทางเคร่งเครียด ถามคำถามเดิม ซ้ำ ๆ จุดประสงค์การพยาบาล ผู้ป่วยและญาติคลายความกังวลและให้ความร่วมมือในการรักษาพยาบาล กิจกรรมการพยาบาล ประเมินความวิตกกังวลของผู้ป่วยและญาติ สร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้ป่วยและญาติ พร้อมทั้งตรวจเยี่ยมอย่างสม่ำเสมอ เปิด โอกาสให้ซักถามและระบายความรู้สึก พูดคุยปลอบโยนให้กำลังใจให้การพยาบาลด้วยความนุ่มนวล ให้เหตุผลของการปฏิบัติการรักษาพยาบาลทุกครั้งเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการรักษาพยาบาล การประเมินผลผู้ป่วยและญาติมีสีหน้าสดชื่นขึ้น และร่วมมือในการทำกิจกรรมมากขึ้น สรุป ปัญหาได้รับการแก้ไขและหมดไปในการเย็บครั้งที่ 3 วันที่ 10 มิถุนายน พ.ศ. 2551

ข้อวินิจฉัยการพยาบาลที่ 7. ผู้ป่วยและญาติขาดความรู้ เรื่องการปฏิบัติตัวก่อนและหลังการผ่าตัด (knowledge deficit) เนื่องจากไม่เคยมีประสบการณ์และยังไม่ได้รับข้อมูลที่ถูกต้องเพียงพอ ข้อมูลสนับสนุน นอน โรงพยาบาลครั้งแรก ไม่ได้มีการเตรียมตัวเกี่ยวกับการผ่าตัดมาก่อน เนื่องจากผู้ป่วยบาดเจ็บกะทันหัน ผู้ป่วยและญาติบอกว่าไม่เข้าใจเกี่ยวกับโรคและการดูแลผู้ป่วย จุดประสงค์การพยาบาล ผู้ป่วยและญาติมีความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตัวก่อนและหลังการผ่าตัดเพิ่มขึ้น กิจกรรมการพยาบาล ประเมินความรู้เรื่องการปฏิบัติตัว ก่อนและหลังการผ่าตัด โดยการซักถามและการสังเกตให้ความรู้แก่ผู้ป่วยและญาติเกี่ยวกับพยาธิสภาพของโรค ขั้นตอนและวิธีการรักษาพยาบาล ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการปฏิบัติตนภายหลังการผ่าตัดในขณะที่อยู่ในโรงพยาบาล ประเมินความรู้ภายหลังการสอนโดยการซักถาม การประเมินผล ผู้ป่วยและญาติสามารถตอบคำถาม เกี่ยวกับการปฏิบัติตัวก่อนและหลังการผ่าตัดได้ถูกต้อง 80 เปอร์เซ็นต์ สรุป ปัญหาได้รับการแก้ไขหมดไป ในการเย็บครั้งที่ 3 วันที่ 10 มิถุนายน พ.ศ. 2551 และพบปัญหาใหม่อีกครั้งหลังผ่าตัดครั้งที่ 2 ในการเย็บครั้งที่ 7 วันที่ 21 มิถุนายน พ.ศ. 2551 และได้รับการแก้ไขหมดไป ในการเย็บครั้งที่ 7 วันที่ 21 มิถุนายน พ.ศ. 2551

ข้อวินิจฉัยการพยาบาลที่ 8. ผู้ป่วยเสี่ยงต่อการติดเชื้อบริเวณแผลผ่าตัด เนื่องจากมีการบาดเจ็บของเนื้อเยื่อบริเวณช่องท้องจากการผ่าตัด ข้อมูลสนับสนุน แผลผ่าตัดบริเวณที่ระบายทางด้านซ้าย มีสิ่งขับหลังสีแดงจางๆ ซึมเป็นฝ้าปิดแผล จุดประสงค์การพยาบาล เพื่อลดการติดเชื้อของแผลผ่าตัดและบริเวณที่ระบาย กิจกรรม การพยาบาล ดูแลทำความสะอาดแผล โดยใช้เทคนิคสะอาดปราศจากเชื้อ ดูแลให้ยาปฏิชีวนะ ตามแผนการรักษาของแพทย์ การประเมินผล ไม่มีอาการอักเสบ ติดเชื้อ ปัญหานี้ได้รับการแก้ไข และหมดไปในการเยี่ยม ครั้งที่ 10 วันที่ 27 มิถุนายน พ.ศ. 2551

ข้อวินิจฉัยการพยาบาลที่ 9. ผู้ป่วยไม่สุขสบายมีอาการท้องอืด และแน่นท้องเนื่องจากลำไส้หยุดการเคลื่อนไหวจากการผ่าตัดเพื่อเย็บซ่อมแซมบริเวณลำไส้เล็ก ข้อมูลสนับสนุน ผู้ป่วยบ่นท้องอืดและแน่นท้อง จุดประสงค์การพยาบาล เพื่อป้องกัน ไม่ให้เกิดอาการท้องอืด แน่นท้อง และให้ผู้ป่วยพักผ่อน ได้มากขึ้น กิจกรรมการพยาบาล แนะนำการปฏิบัติตัว กระตุ้นให้เคลื่อนไหวร่างกายบ่อยครั้ง จัดให้ออนเซ็นสูง ดูแลใส่สายยางทางจุกต่อลงกระเพาะอาหารตามแผนการรักษาผู้ป่วยมีลำไส้เล็กอุดตัน จึงดูแลและเตรียมร่างกาย จิตใจก่อนและหลังการผ่าตัด ปัญหานี้ได้รับการแก้ไขและหมดไปในการเยี่ยมครั้งที่ 8 วันที่ 22 มิถุนายน พ.ศ. 2551 ได้ให้การพยาบาลผู้ป่วยตามปัญหาดังกล่าวจนปัญหาเหล่านี้ได้รับการแก้ไข และเมื่อแพทย์ ได้วางแผนจำหน่ายผู้ป่วยกลับบ้าน จึงได้ให้คำแนะนำเรื่องการดูแลตนเองขณะอยู่บ้าน สภาพผู้ป่วย ก่อนพ้นความดูแล ผู้ป่วยสามารถช่วยเหลือตนเองได้ แผลผ่าตัดแห้งไม่มีเลือดหรือน้ำเหลืองซึม ปวดแผลเล็กน้อย นัดตัดไหมวันที่ 29 มิถุนายน พ.ศ. 2551

ขั้นตอนการดำเนินการ

1. ศึกษาค้นคว้า ความรู้เกี่ยวกับการพยาบาลผู้ป่วยที่มีการบาดเจ็บบริเวณช่องท้องจากการถูกแทง จากเอกสารวิชาการ และตำราต่างๆ เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการศึกษาผู้ป่วย
2. เลือกผู้ป่วยที่น่าสนใจ และอยู่ในหอผู้ป่วยศัลยกรรมชายสามัญชั้น 8 คือผู้ป่วยที่มีการบาดเจ็บบริเวณช่องท้องจากการถูกแทง
3. ศึกษารวบรวมข้อมูลจากประวัติ และเวชระเบียน
4. นำข้อมูลที่รวบรวมได้มาจัดทำเอกสาร และตรวจสอบความถูกต้อง นำเสนอตามลำดับขั้น
5. ผู้ร่วมดำเนินการ ไม่มี
6. ส่วนของงานที่ผู้เสนอเป็นผู้ปฏิบัติ เป็นผู้ดำเนินการทั้งหมด จากกรณีศึกษาเรื่อง การพยาบาลผู้ป่วยบาดเจ็บบริเวณช่องท้องจากการถูกแทง
7. ผลสำเร็จของงาน

จากการดูแลผู้ป่วยที่ได้รับบาดเจ็บบริเวณช่องท้องรายนี้ พบว่ามีการฝึกหัดของเนื้อเยื่อที่ยึดติดลำไส้เล็กกับผนังท้อง และ หลอดเลือดดำบริเวณหลอดเลือดด้านขวา แพทย์จึงผ่าตัดเปิดหน้าท้องเพื่อเย็บซ่อมแซม หลังผ่าตัดผู้ป่วยมีภาวะแทรกซ้อนคือลำไส้เล็กอุดตัน ได้รับการผ่าตัดเปิดหน้าท้องอีกครั้งเพื่อแกะพังผืดออก ได้ให้การดูแลผู้ป่วยเป็นเวลา 19 วัน ตรวจเยี่ยมทั้งหมด 10 ครั้ง พบข้อวินิจฉัยทางการ

พยาบาล 9 ชื่อ ผู้ป่วยได้รับการดูแลรักษา จนปลอดภัย สามารถกลับบ้านได้ ในวันที่ 27 มิถุนายน พ.ศ. 2551 เวลา 14.00 น. โดยสามารถกลับไปดำเนินชีวิตในสังคมได้อย่างปกติ

8. การนำไปใช้ประโยชน์

1. เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยบาดเจ็บช่องท้อง สำหรับบุคลากรในหน่วยงาน
2. เพื่อให้ผู้มารับบริการ ได้รับการรักษาที่ถูกต้อง ครบคลุมและปลอดภัย ตามมาตรฐานวิชาชีพ
3. เพื่อเป็นแนวทางในการปฐมพยาบาลบุคลากรทางการพยาบาล

9. ความยุ่งยาก ปัญหา และอุปสรรคในการดำเนินการ

1. การดูแลผู้ป่วยที่ได้รับบาดเจ็บบริเวณช่องท้องจากการถูกแทง เป็นการเจ็บป่วยอย่างกะทันหัน ทำให้ผู้ป่วยเสียเลือดมาก เกิดภาวะ hypovolemic shock เป็นภาวะที่อันตรายมากและเกิดขึ้นได้อย่างรวดเร็ว ส่งผลให้ผู้ป่วยถึงแก่ชีวิตได้ในอัตราสูง พยาบาลต้องเฝ้าระวังอย่างใกล้ชิดและตัดสินใจให้การพยาบาล ตลอดจนรายงานแพทย์ ด้วยความรวดเร็ว

2. ผู้ป่วยและญาติมีความวิตกกังวล และความกลัว ขาดความรู้ในการปฏิบัติตัว พยาบาลต้องดูแลอย่างใกล้ชิด สร้างสัมพันธภาพกับผู้ป่วยและญาติ แสดงความเห็นใจและเข้าใจพฤติกรรมของผู้ป่วย ให้ความสนใจปัญหา เปิดโอกาสให้ซักถามข้อสงสัย ต้องให้ความรู้เกี่ยวกับโรค อาการและแนวทางการรักษา อธิบายการรักษาและการปฏิบัติตัว เมื่อกลับไปอยู่บ้าน

10. ข้อเสนอแนะ

1. ควรจัดทำคู่มือ และแนวทางการดูแลผู้ป่วยที่บาดเจ็บบริเวณช่องท้อง เพื่อป้องกันและลดภาวะแทรกซ้อนต่าง ๆ
2. พยาบาลผู้ให้การดูแลจะต้องศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ เพื่อสามารถให้การวินิจฉัย การพยาบาลได้อย่างถูกต้อง เหมาะสมและทันต่อเหตุการณ์ ทั้งสามารถให้การวินิจฉัย ป้องกันและลดภาวะแทรกซ้อนต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
3. จัดอบรมหรือจัดหลักสูตรเฉพาะทางสาขาการพยาบาล ผู้ป่วยบาดเจ็บ (Trauma Nursing) เพื่อให้พยาบาลมีความรู้และความชำนาญในการดูแลผู้ป่วยเพิ่มขึ้น
4. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการพยาบาล/การบริหารจัดการผู้ป่วยที่ได้รับบาดเจ็บ (Trauma Injury) เพื่อให้พยาบาลมีความรู้และพัฒนาแนวทางการดูแลผู้ป่วยให้ดีขึ้น

ขอรับรองว่าผลงานดังกล่าวข้างต้นเป็นความจริงทุกประการ และได้ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขเป็นไปตาม
คำแนะนำของคณะกรรมการ

ลงชื่อ มลทิศา กลิ่นฟุ้ง
(นางสาวมลทิศา กลิ่นฟุ้ง)
พยาบาลวิชาชีพ 6 ว (ด้านการพยาบาล)
ผู้ขอรับการประเมิน
๒๑, ๑๙๘๖, ๕๔

ได้ตรวจสอบแล้ว ขอรับรองว่าผลงานดังกล่าวข้างต้นถูกต้องตรงกับความเป็นจริงทุกประการ

ลงชื่อ สุวิมล สุชีนิตย์
(นางสาวสุวิมล สุชีนิตย์)

รักษาการแทนหัวหน้าพยาบาล ฝ่ายการพยาบาล
โรงพยาบาลกลาง
๒๑, ๑๙๘๖, ๕๔

ลงชื่อ พิชญา นาควัชระ
(นายพิชญา นาควัชระ)

ตำแหน่งรองผู้อำนวยการสำนักการแพทย์
ขณะดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการ โรงพยาบาลกลาง
๒๑, ๑๙๘๖, ๕๔

เอกสารอ้างอิง

จันทร์เพ็ญ สันตวาจา. แนวคิดพื้นฐาน ทฤษฎี กระบวนการพยาบาล. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ:

ธนาเพรศ, 2552.

เฉลิมศรี สุวรรณเจดีย์และจุฬารัตน์ สมรูป. คู่มือการใช้อาและการจัดการพยาบาล. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ:

บพิชการพิมพ์, 2550.

ฝ่ายการพยาบาล โรงพยาบาลศิริราช. Critical Care Nursing. กรุงเทพฯ: พี.เอ.ลิฟวิ่ง, 2552.

วิจิตรา กุสุมภ์ และอรุณี เสงขสมา. ข้อวินิจฉัยการพยาบาลตามรูปแบบของ NANDA (NANDA Nursing Diagnosis). กรุงเทพฯ : บพิชการพิมพ์, 2551.

ข้อเสนอ แนวคิด วิธีการเพื่อพัฒนางานหรือปรับปรุงงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น
ของ นางสาวมลทิศา กลิ่นฟุ้ง

เพื่อประกอบการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง พยาบาลวิชาชีพ 7 วช. (ด้านการพยาบาล)
(ตำแหน่งเลขที่ รพก. 362) ฝ่ายการพยาบาล โรงพยาบาลกลาง สำนักงานแพทย์
เรื่อง คู่มือการพยาบาลผู้ป่วยที่ได้รับบาดเจ็บบริเวณช่องท้อง

หลักการและเหตุผล

การบาดเจ็บบริเวณช่องท้อง เป็นภาวะเร่งด่วนที่ต้องรีบให้การช่วยเหลือ และดูแลรักษา เนื่องจากการบาดเจ็บมักเกิดกับหลายระบบของร่างกาย ทำให้การประเมิน และการวินิจฉัยทำได้ยาก อาการและอาการแสดงบางครั้งแสดงไม่ชัดเจน ต้องอาศัยความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ของทีมสุขภาพร่วมกันช่วยเหลือให้ผู้ป่วยปลอดภัย พยาบาลเป็นสมาชิกสุขภาพที่สำคัญในการช่วยเหลือผู้ป่วยตั้งแต่ระยะก่อนผ่าตัด และระยะหลังผ่าตัดจึงจำเป็นต้องมีความรู้ในเรื่องพยาธิสภาพ การประเมินสภาพ แผนการรักษา รวมทั้งวินิจฉัย และวางแผนการพยาบาลในแต่ละระยะได้อย่างถูกต้องเหมาะสม เพื่อให้ผู้ป่วยมีความปลอดภัยจากภาวะแทรกซ้อนที่อาจเกิดขึ้น ตลอดจนช่วยให้ผู้ป่วยสามารถฟื้นฟูสภาพหลังผ่าตัด และสามารถดูแลตนเอง เมื่อกลับไปอยู่บ้านได้ ดังนั้นจึงได้มีแนวคิดในการจัดทำคู่มือการพยาบาลผู้ป่วยที่ได้รับบาดเจ็บบริเวณช่องท้องนี้ขึ้นมา

วัตถุประสงค์ และหรือเป้าหมาย

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้พยาบาลในหน่วยงาน มีความรู้ในการดูแลผู้ป่วยที่ได้รับบาดเจ็บบริเวณช่องท้องทั้งในด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม
2. เพื่อให้พยาบาลในหน่วยงานสามารถประเมินปัญหา การวินิจฉัยการพยาบาล การวางแผน และการปฏิบัติการพยาบาล การประเมินผลผู้ป่วยที่ได้รับบาดเจ็บบริเวณช่องท้องก่อนและหลังผ่าตัดได้ถูกต้อง เป็นมาตรฐานเดียวกัน
3. เพื่อลดภาวะแทรกซ้อนที่อาจเกิดขึ้น เช่นภาวะช็อคจากการเสียเลือด การติดเชื้อบริเวณแผลผ่าตัด

เป้าหมาย

1. พยาบาลในหน่วยงาน มีความรู้ และดูแลผู้ป่วยที่ได้รับบาดเจ็บบริเวณช่องท้องได้อย่างถูกต้อง
2. ผู้ป่วยไม่เกิดภาวะแทรกซ้อนก่อน และหลังการผ่าตัด

กรอบการวิเคราะห์ แนวคิด ข้อเสนอ

การบาดเจ็บบริเวณช่องท้องนั้น ส่งผลให้อวัยวะที่สำคัญภายในช่องท้องถูกทำลายมีการฉีกขาดแตกทะลุ ทำให้เกิดการสูญเสียเลือดจำนวนมาก อาจทำให้ผู้ป่วยเสียชีวิตได้ นอกจากนี้อาจมีการบาดเจ็บของร่างกายในระบบอื่นร่วมด้วย เช่นระบบทางเดินหายใจ ระบบทางเดินปัสสาวะ เป็นต้น พยาบาลเป็นบุคคลที่สำคัญในทีมสุขภาพที่จะช่วยในการประเมินสภาพผู้ป่วย ปัญหาและความต้องการของผู้ป่วย เพื่อให้ครอบคลุมทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม การจัดทำคู่มือการพยาบาลผู้ป่วยที่ได้รับบาดเจ็บบริเวณช่องท้องนี้ เพื่อให้พยาบาลได้มีแนวทางในการดูแลผู้ป่วย ส่งผลให้ผู้ป่วยได้รับการดูแลที่รวดเร็ว ถูกต้อง และเหมาะสมตามมาตรฐานทางการพยาบาล ไม่เกิดภาวะแทรกซ้อน และสามารถกลับไปดำเนินชีวิตได้อย่างเป็นปกติสุข นอกจากนี้ยังช่วยลดระยะเวลาในการรักษาพยาบาล ลดภาระค่าใช้จ่ายของครอบครัว โรงพยาบาล และประเทศชาติ

ขั้นตอนการดำเนินการ

1. ศึกษาค้นคว้า หาข้อมูลเกี่ยวกับการบาดเจ็บบริเวณช่องท้อง สาเหตุของการบาดเจ็บ พยาธิสรีรภาพของการบาดเจ็บ การวินิจฉัย การประเมินสภาพผู้ป่วยบาดเจ็บบริเวณช่องท้อง การรักษา และการพยาบาลผู้ป่วยบาดเจ็บช่องท้องก่อนและหลังผ่าตัด จากหนังสือคู่มือและเอกสารต่าง ๆ
2. รวบรวมข้อมูลทั้งหมดปรึกษาผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง และเหมาะสม
3. จัดเตรียมอุปกรณ์ และเครื่องมือสำหรับ ประกอบในคู่มือ ดังนี้
  - 3.1 ใบบันทึกอาการผู้ป่วยหนัก
  - 3.2 ใบรายงานการเฝ้าระวัง การเปลี่ยนแปลงเข้าสู่ภาวะกึ่งวิกฤต/วิกฤต
4. จัดทำคู่มือการพยาบาลผู้ป่วยที่ได้รับการบาดเจ็บบริเวณช่องท้อง ในรูปแบบ โดยมีเนื้อหาบรรยาย ดังนี้
  - 4.1 คำจำกัดความของการบาดเจ็บบริเวณช่องท้อง
  - 4.2 สาเหตุของการบาดเจ็บบริเวณช่องท้อง
  - 4.3 พยาธิสรีรภาพของการบาดเจ็บบริเวณช่องท้อง
  - 4.4 การวินิจฉัยการบาดเจ็บบริเวณช่องท้อง
  - 4.5 การประเมินสภาพผู้ป่วยบาดเจ็บบริเวณช่องท้อง
  - 4.6 การรักษาผู้ป่วยบาดเจ็บบริเวณช่องท้อง
  - 4.7 แนวทางปฏิบัติในการพยาบาลผู้ป่วยบาดเจ็บบริเวณช่องท้อง ระยะก่อนและหลังผ่าตัด
  - 4.8 ใบบันทึกอาการผู้ป่วยหนัก
  - 4.9 ใบรายงานการเฝ้าระวังการเปลี่ยนแปลงเข้าสู่ภาวะกึ่งวิกฤต/วิกฤต
5. ตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบ 5-7 ท่าน
6. ให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมอีกครั้ง
7. เก็บรวบรวมข้อมูล โดยนำคู่มือไปสอบถาม พยาบาลวิชาชีพว่าเป็นอย่างไร

8. นำคู่มือมาปรับปรุงแก้ไข แล้วนำเสนอตีพิมพ์ เผยแพร่
9. นำคู่มือการพยาบาลผู้ป่วยบาดเจ็บบริเวณช่องท้อง สื่อสารให้พยาบาลวิชาชีพในหน่วยงาน ทราบถึงเนื้อหาต่างๆ หลังจากนั้นให้พยาบาลวิชาชีพในหน่วยงานร่วมแสดงความคิดเห็น วิจารณ์ รูปแบบ และเนื้อหาเพื่อปรับปรุงให้ถูกต้องเหมาะสม
10. นำคู่มือการพยาบาล การบาดเจ็บบริเวณช่องท้องที่จัดทำรูปแบบสมบูรณ์แล้ว สื่อสารให้พยาบาลวิชาชีพในหน่วยงานทราบ โดยนำเสนอในการประชุมทุกวันพุธของสัปดาห์เป็นเวลา 2 เดือน

11. ประเมินผลจากการสอบถาม สามารถอธิบาย และตอบข้อซักถามได้ถูกต้อง
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. พยาบาลในหน่วยงานสามารถประเมิน สภาพผู้ป่วย การวินิจฉัยการพยาบาล การวางแผนการพยาบาล และให้การพยาบาลที่ถูกต้อง รวดเร็ว และเป็นมาตรฐานเดียวกัน
2. ลดภาวะแทรกซ้อน ลดอัตราการเสียชีวิต และลดค่าใช้จ่ายด้านเศรษฐกิจจากรักษาตัวเป็นเวลานาน
3. เป็นแนวทางแก่บุคลากร และพยาบาลจบใหม่ในการดูแลผู้ป่วย
ตัวชี้วัดความสำเร็จ
1. ได้คู่มือการพยาบาลผู้ป่วย ที่ได้รับบาดเจ็บบริเวณช่องท้อง ที่ผ่านการตรวจจากผู้ทรงคุณวุฒิ
2. สอบถามความคิดเห็นของพยาบาลวิชาชีพ ว่าเห็นด้วยมากกว่า 80 เปอร์เซ็นต์
3. พยาบาลวิชาชีพมีความเข้าใจในการใช้คู่มือ มากกว่า 80 เปอร์เซ็นต์
4. พยาบาลวิชาชีพในหน่วยงานสามารถอธิบาย และตอบข้อซักถามได้มากกว่า 80 เปอร์เซ็นต์
5. ญาติพึงพอใจในการพยาบาล มากกว่า 80 เปอร์เซ็นต์

ลงชื่อ มลทิภา กลิ่นพุ่ม

(นางสาวมลทิภา กลิ่นพุ่ม)

ผู้ขอรับการประเมิน

29 / 12.25 / 51

เอกสารอ้างอิง

จันทร์เพ็ญ สันตวาจา. แนวคิดพื้นฐาน ทฤษฎี กระบวนการพยาบาล. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ:
ธนาพรส, 2552.

เฉลิมศรี สุวรรณเจดีย์และจุฬารัตน์ สมรูป. คู่มือการใช้ยาและการจัดการพยาบาล. พิมพ์ครั้งที่ 5.
กรุงเทพฯ: บพิชการพิมพ์, 2550.

ฝ่ายการพยาบาล โรงพยาบาลศิริราช. Critical Care Nursing. กรุงเทพฯ: พี.เอ.ลิฟวิ่ง, 2552.

วิจิตรา กุสุมภ์ และอรุณี เสงขสมา. ข้อวินิจฉัยการพยาบาลตามรูปแบบของ NANDA (NANDA Nursing
Diagnosis). กรุงเทพฯ : บพิชการพิมพ์, 2551.

